

**SALONUL
DE CARTE ȘI PRESĂ**

Ediția a XIII-a

BUCUREȘTI, 5-9 martie 2008

CARTEA „la ea acasă“

Primăvara cărților a venit o dată cu prima lor întâlnire pe țară (5-9 martie a.c.) la cea de-a 13-a ediție bucureșteană a Salonului de Carte și Presă de la Muzeul Național de Istorie a României. „Regretăm că, din lipsa spațiului, nu am putut onora toate cererile de înscriere, rămânând fideli clienților noștri tradiționali, cu care avem o colaborare minunată“, a spus principalul său organizator, director al Societății „Amplus Internațional Ltd.“, *Mariana Marinescu*. Afluxul de public, perindându-se la Salonul amenajat în „buricul“ târgului, generează un amalgam de impresii. E îmbucurător că-s mulți tineri, dar câți dintre ei au venit anume pentru cărți, câți au ajuns întâmplător, în plimbare pe Calea Victoriei? Și, totuși, cumpărători de toate vârstele există; chiar din primele momente de după deschidere. Mai mult, amplasarea ultracentrală a Salonului își are rolul ei în atragerea potențialilor cititori, fiindcă, spune proverbul, pofta vine mâncând; în cazul de față – mâncând „din ochi“. Ediția din anul acesta este una specială: 2008 este *Anul European al Dialogului Intercultural* (A.E.D.I.) iar Salonul s-a deschis la numai câteva ore de la prima bătaie a gongului: conferința de presă ținută la Ministerul Culturii și Cultelor (M.C.C.).

„Internetul nu poate ucide cartea“

Chiar dacă n-are fastul târgurilor de la ROMEXPO, Salonul este, de departe, cel mai popular, cel mai vizitat, în toate zilele săptămânii și la toate orele, târg bucureștean de carte, remarcă secretarul de stat în M.C.C., *Virgil Nițulescu*. Este al treilea an de parteneriat între „Amplus...“ și Departamentul pentru Relații Interetnice (D.R.I.), un parteneriat intrat de-acum în tradiție, sublinia secretarul de stat în D.R.I., *Marko Attila*. Mai mult, D.R.I., sponsorul Standului pentru minoritățile naționale, este unul dintre membrii importanți ai Grupului de lucru pentru promovarea în România a Programului „2008 -A.E.D.I.“. De altfel, *moto-ul* sub care s-a desfășurat evenimentul, patronat de Guvernul României, este *Diversitatea reunește identități*. Numărul mare al vizitatorilor - simptomatic fiind media lor de vârstă, care scade de la an la an - denotă că „internetul nu poate ucide cartea“, spunea cunoscutul scriitor, deputatul *Slavomir Gvozdenovici*, președintele Uniunii Sârbilor din România. Televiziunea n-a ucis cinematografia, filmul n-a ucis teatrul. Atunci, „cui i-e frică“ de internet? Raportat la târgurile de carte „mari“, sub raportul spațiului, Salonul... „vine“ cu un element inedit de atractivitate, care se cheamă artă populară românească. A fost aspectul evidențiat de președintele Asociației Naționale de Turism Rural, Ecologic și Cultural (A.N.T.R.E.C.), dr. *Marilena Stoian*. Într-adevăr, chiar de la primul tur în fața standurilor, nu poți să nu te oprești în fața măestritelor podoabe, născute din fantezia inepuizabilă a meșterilor populari, însoțind promisiunea „plăcuței zăbave“ a cititului. „Cartea rămâne, cred, pentru multă lume, un prieten de nădejde“, a spus amfitrionul Salonului, directorul Muzeului Național de Istorie a României, dr. arheolog *Crișan Mușeteanu*. În numele organizatorilor, directorul general, *Maria Stancu*, a mulțumit gazdei pentru faptul de a le fi asigurat ambientul elegant, în care cartea s-a simțit întotdeauna „ca la ea acasă“. Totodată, vorbitoarea a mulțumit tuturor partenerilor în realizarea Salonului, ca și partenerilor media. Numărul crescând al ofertanților îi atestă utilitatea, sensul, valoarea. A fost prima oară când un târg de carte a fost deschis și de copii (de la Grădinița „Scufița Roșie“, aparținând Uniunii Elene din România), care au cântat și

recitat poezii dedicate mamei, de 8 Martie, semn că Programul „2008 -A.E.D.I.“ e gândit pentru lumea pe care dorim s-o lăsăm urmașilor, în dorința de a-i feri de traumele trăite de oamnenii secolului XX.

Nota meritorie a Salonului a constituit-o receptivitatea la imperativele prezentului imediat. Peste o sută de firme participante au creat o diversitate tematică de natură să faciliteze apropierea de carte a potențialilor cititori de cele mai diferite vârste, niveluri de pregătire, preferințe: carte beletristică, tehnică, didactică, universitară, enciclopedică, filosofică, economică, de popularizare a științei, memorialistică, literatură pentru copii ș.a. Ca și-n alți ani, lansările de carte, debaterile, momentele artistice au pigmentat târgul cu incitarea provocată de carnavalul ideilor și cu farmecul spectacolului: minirecitaluri de muzică și poezie, sesiuni de autografe ș.a.

HASEFER - prezent și viitor

La Standul Minorităților Naționale au fost prezente edituri reprezentând 12 organizații de minorități naționale. Editura *Kriterion* a expus la același stand. Printre cărțile care urmează să apară la *Kriterion*, în colecția „Biblioteca Islamică“, se numără și comentariile Imamului Ali, „Apogeul Elocvenței“ (redactor de carte – *Elena Diatcu*). A fost relativ ușor să depistez *Hasefer*-ul, după numărul mare de vizitatori, mulți – și cumpărători. Despre prezentul și perspectivele *Hasefer*-ului, stau de vorbă cu *Paulette Zvorișteanu* și *Dan Vecsler*. Deși, într-un spațiu foarte restrâns, *Hasefer* a avut la stand 60-65 de titluri de carte. Anul acesta, *Hasefer* va scoate un album dedicat evenimentului „Israel – 60“ și va reedita „Enciclopedia iudaismului“, pentru care există solicitări foarte numeroase.

Fidelitate, perseverență, reușită

Copii împreună cu părinții lor la târg „dând ochi“, poate, pentru prima dată cu lumea cărților, pensionari plecând cu volume cumpărate „cu reducere“ sunt imagini dragi, pe care le iau cu mine, mulțumind organizatorilor pentru fidelitate, perseverență, reușită.

IULIA DELEANU

O istorie a evreilor din Ploiești

Ultima istorie a Comunității Evreilor din Ploiești a apărut în anul 1906. După încă un secol, iată că Editura Hasefer a lansat, la 8 martie, la Târgul de Carte din Capitală, o nouă „Istorie a Comunității evreilor din Ploiești“, scrisă de dr. *Laura Cristina Geală*, ploieșteancă și ea, cercetătoare ca profesie, dar și ca vocație. Numai cine are pasiunea cercetării poate să efectueze o asemenea studiere a surselor referitoare la viața unei comunități care are peste trei secole de existență, care ajunsese, înainte de anul 1940, la circa 10.000 de membri, din care timpul și emigrarea au mai lăsat azi mai puțin de 50 de evrei. Lucrarea cu același titlu, dar mult mai voluminoasă decât această ediție pentru public, a constituit teza de doctorat a dnei *Laura Geală*, distinsă de comisia condusă de prof. univ. Ion Scurtu, la Universitatea din București, cu „magna cum laudae“. La bibliografia lucrării de doctorat erau atașate aproape 2.000 de note, mărturie a unei minuțioase documentări. Volumul editat de Hasefer trece în revistă principalele instituții ale unei comunități evreiești, urmărind modul în care treptat obștea ploieșteană și le-a constituit și construit, dezvoltat, păstrat, trecând prin vicisitudinile fascismului antonescian și ale dictaturii comuniste. O analiză interesantă este făcută structurii economice și sociale a comunității, în care au predominat micii meșteșugari și negustori, dar care a jucat un important rol economic în județul Prahova prin investitorii evrei care au construit rafinării, fabrici sau au deschis bănci. Cartea constituie un memento al zecilor de personalități evreiești care au activat pentru dezvoltarea și supraviețuirea comunității evreiești ploieștene.

ANDREI BANC

Despre prezent și eternitate în arta scrisului

contemporanilor (personalități culturale prestigioase), dovedind – dacă mai era nevoie – că arta scrisului, dacă este cu adevărat artă, indiferent de gen, este la fel de nemuritoare ca arta sunetelor, liniilor, culorilor.

De data aceasta, în calitate de redactor de carte, *Ștefan Lureș* a punctat câteva din momentele de început ale carierei publicistice a lui Sebastian și s-a oprit la reflecțiile lui Beligan despre felul în care Sebastian îl înțelegea pe Caragiale, ale Eugeniei Vodă – despre televiziune, așa cum o „vedea“ Sebastian, atunci când aceasta se afla în fază experimentală. Redactorul șef al R.E., scriitorul *Dorel Dorian*, a vorbit despre readucerea lui Sebastian în prim planul actualității culturale prin campania inițiată de edițiile speciale ale R.E. și cărțile dedicate lui Sebastian, scoase la *Hasefer*. (I.D.)

Timpul cosmic („Zohar“), timpul istoric („Istoricul Comunității evreilor din Ploiești“ – autoare prof. dr. *Laura Geală*) și timpul uman („Ce vârstă dați acestor texte?“ volum colectiv de comentarii despre opera lui Mihail Sebastian) a reprezentat nu numai elementul comun al lansărilor Editurii *Hasefer* din 8 martie a.c., la Salonul de Carte, dar și tridimensionalitatea temporală la care ne raportăm. De unde - și titlul ales pentru culegerea consacrată unui scriitor evreu, român, european, depășind centenarul celebrat, în 2007, în orașul natal, Brăila, ca și la Sibiu, București, Ierusalim, Paris, remarcă directorul Editurii F.C.E.R., scriitorul *Ștefan Lureș*. Textele lui Mihail Sebastian reverberază în sufletele

File de calendar, file de jurnal

Una dintre cărțile apărute încă în 2007, la Editura Hasefer, și semnată de confratele nostru, scriitorul Boris Marian, *File de calendar profan*, ne-a atras în mod special atenția... De aici relativă întârziere a prezentării de față: am urmat cu plăcere „invitația la lectură“ a prefațatorului lucrării, dl Tiberiu Avramescu, savurând atât stilul scrierii, cât și bucurându-ne (profitând, s-ar mai putea zice), din plin, de informația culturală, densă și mânăuită cu deosebită virtuozitate de autor.

Mărturisesc că, la început, titlul cărții m-a indus în eroare, câtă vreme aceasta, în întregul ei, este mai mult decât o „culegere generoasă de tablete“, alcătuită din „filele unui calendar profan“. În ceea ce mă privește, eu am citit-o ca pe un „jurnal de idei“, block-notes-ul unui scriitor, expresie directă a personalității sale, cu reacțiile, comentariile și preocupările personale, care îl definesc și îl exprimă. O carte-caleidoscop, în care fiecare cititor își poate proiecta propriul „joc de lumini“ interioare, într-o deplină libertate spirituală.

Mari creatori ca Robert Musil, Borges, Evtușenko, Marlene Dietrich... (lista e prea lungă ca să-i cuprindem pe toți); filosofi (Cioran); istorici (Iorga); sau politicieni-eroi, ca Golda Meir ori Moshe Dayan, și mulți, mulți alții, se perindă prin fața ochilor minții noastre, care îi cunosc ori recunosc, fascinați... Marile

tragedii ale omenirii, deci ale noastre, ale tuturor, își cer dreptul la rememorare și înțelegere. Destinul lui Israel apare relegat „indisolubil“, așa cum remarcă și Tiberiu Avramescu, de istoria și destinul întregii umanități.

Cu fiecare filă a însemnărilor sale, Boris Marian saltă, puțin câte puțin, „clopotul de sticlă“ dedesubtul căruia ne-am pitit, mulți dintre noi, indiferențele, comoditățile, insensibilitatea noastră cea de fiecare zi, într-o încercare paradoxală, atât lucidă, cât și patetică, deseori disperată de autoeliberare...

„Herr Dumnezeu, Herr Satan / Atenție totuși / Atenție! / Din cenușă / Mă înalț cu plete de flăcări, vă jur / Și mistui fără milă totul în jur“, sunt cuvinte ce răzbat nu doar din glasul Sylviei Plath, ci, așa cum spune chiar Boris Marian, din al tuturor celor „cu sufletul ca o petală de mac“.

Să fie, totuși, această carte, un *Calendar*? Poate și asta. Dar, în nici un caz, profan!

NEDEEA BURCĂ

Salonul literar R.E.

Proză și o lecție de ebraică

La întrunirea *Salonului*, din 20 februarie a.c., am avut două surprize... fericite. *Felicia Mohr* a citit o năvălă nefinisată, dar extrem de interesantă prin conținutul dramatic: „Bunicul“. Păstrând proporțiile, este vorba de un „caz Dreyfus“ petrecut în Moldova, cam în aceiași ani cu procesul desfășurat la Paris. Drama unui evreu nevinovat și care, din naivitate, ajunge în reclusiune printr-un act de nedreptate. Așa cum a promis autoarea, vom avea în perioada următoare (când?) bucuria să vedem un ciclu de proză publicat (să sperăm) la o editură. Merită din plin. *Tony Barat* ne-a ținut o frumoasă lecție de ebraică, idiș și de filologie comparată, cu trimiteri la limba română. Originar din Dorohoi, participant ca militar la Războiul de Iom Kipur (1973), *Tony Barat* este și un poet pasionat având un volum publicat, „Flori de Bărăgan pe Valea Iordanului“. Foarte original. Recomandăm volumul. La discuții și-au expus opiniile cu multă aprindere *Țicu Goldstein*, *Toma Hirth*, *Emanuel Reicher*, *Zigu Tauberg* ș.a.

BORIS MARIAN